

В ГАЛИЧИНІ.

(Від спеціального кореспондента "У.Р.В." з Галичини.)

Страх за власну шкіру. — Наземна відповідь польських панів українським патріотам в справі шкіри. — Ксьондз-посоа Ільків виконує свою службу. — Кирило Трильовський підписав контракт співпраці з Ільковим. — А жандарми гинуть. — Бушій секретар і підозрілий в убійстві Твердохліба, утік з тюрми. — Смерть славного ватажка галицьких опришків Гринька Роса. — Народні легенди про "нового Добуша". — Крути, верти, та не перекручуй. — Життя нестримно веде на нові правдиві шляхи...

В Галичині патріоти всіх пород, починаючи "трудовиками" і кінчаючи радикалами і безпритульними соціал-радикалами — вдарили в дзвін тривоги. Біда! Широкі трудові галицькі маси не хочуть більше слухати їх і звернули свої стомлені очі на Схід, там, де за Збручем віє вільний вітер. Клясові робітничі і селянські організації чимраз більше зростають, а з ними й класова свідомість. По селах зростає, як зпід землі визначні і здібні селянські агітатори й борці, яких замикують пани по тюрмах, переслідують, але — всетаки не в силі зломити їх впертості. А селяне думають: вже даремно тягнуть його по польських криміналах. Видко — бояться правди.

Але для українських патріотів класова свідомість і організації робітників та селян не на руку. Вони знають, що це загубить їх дрібномишанський клас. Тому з зажерстю кидаються всі панки й підпани проти цієї грізної лавини. Щоб відстрашити робітництво й селянство від радянської орієнтації, патріоти всіх відтінків ляментують про "москвофільство" та про загрози українській нації в московському ярмі. Однак ці демагогічні крики вже не знаходять ніяких відгуків. Трудові галицькі маси знають, що радянська орієнтація не є жадним москвофільством, бо Україна існує з усім українським народом, українськими школами, мовою, пресою, виданнями, окремих урядом. Розуміючи соціалістичний устрій, трудові маси знають, що в соціалістичній спілці держав ніякого поневолення не може бути. А на закидування ім "москвофільство" вони відповідають: "Українцями ми були і будемо. Нема на світі сили, яка примусила-б нас відречися від нашого імені. Ми не просимо помочі в Москалячарів, але пани, а просимо у вільних українських робітників і селян, і знаємо, що в разі потреби нам не відмовлять в допомозі й російські робітники та селяне. Впрочім — в 1920 році, під час короткого побуту радянської влади в Галичині, ми мали змогу пізнати й тих "Москалячарів" — а що не нарікаємо на них, значить — згадуємо їх гарно".

І галицькі патріоти безраді. Боротися з "фантастичними" ними "москвофільством", себто радянською силою орієнтацією, вони не в силі. І свідомо кидають вони в маси брехливі казки, бо потерпають за власну шкіру. На щастя ніхто вже не вірить в них. Вірили цілими роками і переконалися. Тепер не вірять. Бо хто раз підля збрехав, тому чесна людина вже не вірить. Як відомо, українські патріоти вносили довгу, рабську петицію до польсько-шляхетської влади в справі легалізації вільних українських шкіл. Була це петиція, а жалюгідна жеббота. Патріоти не догадалися, а жебрали ласки. Вони все почували себе тільки наймитами, чи то в австрійській чи тепер в польській державі. Але ось пан Грабські повідомив наших панів через Львівську поліцію письмом з 24 липня ч. 1533 — що польська влада строго забороняє оснувати навіть "кураторію українських вільних шкіл" — а не то школи. Бо це, по словам міністерства освіти в Варшаві, "протинить" законам Жечипосполітої польської". Але — можна ввести рекурсу до 8 днів! — закінчує відповідь поліція.

І це письмо є новим ударом в рабську спину українських патріотів. Інша річ, що ніхто не виступає проти українських вільних шкіл, але жебрати за них ласки в польських панів, водиться часто почути навіть рідним батькам безстрашних борців — про що кожний може перекопатися. Пишу ці слова, а побіч мене сидить і спокійно покурює тов. Дзиковський. Це бувший секретар ренегата Твердохліба. Секретарем був він виключно в цілях революційної організації, яка й назначила була його на цю посаду. Своє завдання тов. Дзиковський викопив. Він в умовлений час вивіз свого "шефа" зі Львова і — Твердохліб більше не побачив світа. Був вбитий. Дзиковсько-арештували і він просидів 8 місяців в тюрмі. Але перед 2-ма тижнями, як з волі прийшов умовлений знак, т. Дзиковський виїхав на подвір'я львівської тюрми на прохід, дав здорового штовхана дозорцеві, вибіг на вулицю, сів на автомобіль і — зник. Поліція перекверта Львів, а утікач преспоійно ходить передлеглий і в чорних окулярах навіть — до театру. Завтра він вже буде за кордоном. Щастливий хлопець! Ціле життя щастить йому у всьому. Мабуть родився в чещі, хоч — молодість його проходила в дуже тяжких обставинах, під грізним режимом поганого мажухи.

Близько м. Ходорова в Галичині розляглися великі ліси. І ліси ці для польських пани були протегом 2-ох років пострахом. Паном і царем їх був славний ватажок опришків Гринька Роса, парубок з села Вовчатини. Ціла діяльність цього славного опришка мала до певної міри соціально-політичний характер і виростала на ґрунті несправедливих соціальних відносин в Галичині. Роса часто грабували пани, роздавав добро і гроші бідним селянам, тимсамим користувався великою популярністю. В 1922 році, під час голосного саботажа, ватажка Гринька Роса спалила кілька фільварків та вбила чимало польських жандармів. Польській поліції було дуже тяжко боротися з ним, бо хоч він дуже часто зв'язався поміж селянами і в селах, всетаки ніхто не видавав його, а навпаки, наперед попереджав про небезпеку. Аж при кінці липня 1923 р. команданти ходорівської поліції Баверови владости знайти кривку Роса. І тут історія дуже подібна до Добуша. Роса мав в селі любовницю Данаку Дубавицьку і до неї заходив. Це вислідила поліція, напала на хату Дубавицької, окупила її і хотіла взяти живим Роса. Та ославлений ватажок дорого продав свою волю. Він піду годую перестрилювався з цілим відділом поліції, аж доки не впав на землю, смертельно пошкодений двома кулями в груди. (При перестрілці вбив одного жандарма і чотири рави.) Тяжко раненого Роса перевезли до Львова, де він на другий день помер. В зв'язку з цим арештовано любовницю Дубавицьку і 17 селян з рідного села Роса, підозрілих в приналежності до його ватаги. На другий день після смерті Роса, на паркані громадського уряду в Ходорові появилася картка з таким написом: "Ти кровожадний! Хоч Роса загинув, то тебе чекає смерть з рук його товаришів. Товариші Гринька Роса". Погроза ця звернена на адресу команданта ходорівської поліції Бавера. Як підозрілих в наклепстві цієї картки арештовано робітників Гуралівського, Писецького Білобаса та селянина Селянського. В очач населення, головне бідного, виріс Роса до значання "другого Добуша" — і по селах Ходоровщини передаються переказні народні легенди про цього смілого ватажка.

На закінчення скажу: хоч як не крутять наші патріоти і соціал-радикали, хоч як не облявають помини Радянської України, всетаки широкі трудові маси не звертають уваги на їх брехні. Слово "москвофільство" у нас гідке і знаєвадне — і тому треба радити, що працюючий народ не дається застрашувати навіть цю гідловою. Бо розуміється, про ніяке москвофільство в радянській орієнтації не може бути й мови. Але національні "народні

з Керенським, Маклаковим, Денікіном, Врангелем. З цими двома останніми навіть заклали "союз". "Союз" заклали вони і з "демократичною" Польщею, яка рахується в цілому світі одною з найкращих тюрем народів. Але про це пізніше. Ми опираємося на історичні — автентичні записки і — власне звертаємо увагу, які однакові і російські "соціалісти" — патріоти і українські. Українська чорна сотня, було на Радянській Україні не доки вирішене національне питання, кричала, що "неволя!" Вирішили, і зараз Україна більш національна держава, як була за часів всіх У.Н.Р., бо в ній розвиваються і ростуть національні здобутки та цінності трудового народу, а не під націоналістичним синьо-жовтим прапором робляться неурвані в людській історії програми бідних людей, як за "армії" Петлюри й Винниченка. Але українські соціал-зрадники в роді Винниченка і всі чорносотенці знову кричать. Вправді не кажуть вже "неволя!" але — мовляв, большевики хотять підманути Українців. (?)

Чорний український фашизм, що прикривається псевдосоціалістичним плащиком, перекидається зі Львова, Праги і Берліна, за океан. Досить заглянути в скрептонську "Народну Неволю". Це центр всіх брехнів і хорих фантазій. Це центр всіх обманів, якими купка псевдоінтелігентів, яка називає себе "соціалістами", хоче розбити робітничі свідомі організації. Звичайно, класові робітничі організації такі вже міцні, що не підуть на провокацію тих агентів буржуазії. Але ми хочемо дати наглядний доказ, як вирішували національне питання російські большевики, некомуєтні (бо ці вирішили!), а найближші брати по душі українських соціалпатріотів.

А. Марголін і ціла мирова делегація У.Н.Р. в 1919 р. в Парижі, хотіла працювати, власне виступати разом з російськими антирадянськими колами, так званими "демократичними". Представники У.Н.Р. хотіли створити спільну раду, в склад якої увійшли б делегати нерадянської Росії, петлюрівської України, Естонії, Дона, Кубані, Грузії, Вірменії, Північного Кавказу, Білоруси, Литви, Латвії, Сибіру. Основними кінцями такого об'єднання всіх цих груп, мала бути загальна, спільна боротьба проти радянської влади, признання права кожної новоствореної держави, так Росії, як і Сибіру, скликання пізніше Установчих Зборів (спільних) і створити один федерацію.

Таку пропозицію видивляли представники У.Н.Р. Почалися переговори з російськими парижськими політиками, головню з "соціалістами-революціонерами". На одну з нарад прийшов відомий "соціаліст" Керенський і виступив з горячими та обширними провистами проти розчленування Росії на окремі національні републики, хочби — у федерації. Став говорити про це, що грузинський або український селянин не може обійтися без російської мови (!!), без Пушкіна і Толстого.

"Російська демократія повинна договоритися з народностями" — сказав "соціаліст" Керенський. З цього виходило, що в світі тільки "російська демократія" і — "народности", іншими словами: нема російської народности, тільки є демократія, що панує над всіми неросійськими народностями.

Так-же само говорили й інші представники "демократії" Росії, яких справжня демократична, революційна, пролетарська Росія викинула за кордон своєї, — як Авксентев, Вишник, Соколов, Слонін, Сухомлін і інші. І це — пануюча думка московської контрреволюції по сьогоднішній день. Все-ж таки це немішає українській реакції брататися тихцем з такими "демократами".

З НЕДАВНОГО МИНУЛОГО.

(Україна і політика антанті.)

(Продовження.)

Тимчасом, на клаптику української землі, де ще гуляли банди Петлюри, творилося пекло. Ось що пише А. Марголін: "Почалися страшні, жорстокі, лютовні і мартові погроми. Прибуваючі з Балти, Анамєва, Проскурова і інших міст та містечок очевидці, розказували про такі звірства армії У.Н.Р., які перевищали все, що могла представити собі уява людини, і перевищали печальні — погромні дні 1903 року в Кишеневі. (Організація вмісно царським урядом і поліцією. — Ред. "У.Р.В.")

До нас стали звертатися різні жидівські делегації, переважно жидівської біданоти. Я кидався до телеграфу, щоб просити помочі у Французів, але — було пізно. Мені вдалося це побачити з французьким полковником Фреденбергом і промов його, щоб він виступив від імені Франції або цілої антанті з друкованим протестом і різким осудом погромів, щоб вказати на то, що Україна і армія У.Н.Р. компрометують себе і память себе перед цілим світом тими варварськими знущаннями над безбронними, бідними людьми. Але відповідь була: "антанті у внутрішній справі України не вмішуватись".

Тимчасом французський консул в Одесі Ено, всіх Українців признавав большевиками а хвадив і протегував тільки добровольську армію генерала Денікіна".

Через якийсь час А. Марголін був вже в Парижі, як член мирової делегації У.Н.Р. Характерне одно — що всі українські націоналі — і соціалпатріоти, щоб тільки зберігти в своїх руках владу над трудовими масами, ніколи не вагалися перед найпоганішими і найбіднішими способами. І так: Центральна Рада 1918 р. переважно "соціал-революціонери" з Грушевським і "соціал-демократи" з Винниченком і Петлюрою — увійшли в згоду з царськими німецькими генералами та віддали Україну і трудовий український наріа на поталу імперіалістичній армії. В 1919 р. "соціал-демократична" Директорія У.Н.Р. знову — вислала просити французських генералів дати їм за лізинці і фінанси та поміщицькі маєтки — кулі, гармати і тенки проти українських селян і робітників. Всі ці політичні спекулянти, могли переговорувати і єднатися з ким хочете, тільки щоб "панувати", щоб бути при владі. Загорілі самостійники — вони в біді просили федерації, просили одного військового штабу з армією чорносотеного царського генерала Денікіна. І хто скаже, що буржуазія — не їде одним спільним фронтом?

Але міністри У.Н.Р. — тільки проти Радянської Влади і Революції боролися всіма способами, бо знали, що це загубить їх і їх класи. На словах — вони ненавиділи Москаля, але на ділі — переговорували "провідники", добачуючи грізну небезпеку для своєї міщанської класи в класовій свідомості робітництва й селянства Галичини, кидують всіми запасами брехні й наклепів, аби сплянути її. Річ ясна, їх неміж очевидно. Для свідомої людини нема двох думок, що той, хто визнає соціалістичний, радянський державний устрій — є будівничим нового справедливого життя, а не запердується комунєбудь. Галицькі трудові маси прагнуть здуки з Радянською Україною, в якій все найдуть (і знаходять) реальну поміч в тяжкій боротьбі з польською буржуазією. Тому нехай патріоти крутять, тільки не перекручуют. Впрочім їм дуже близько вже до отця Ільківка.

Тимчасом життя працюючих галицьких мас нестримно веде їх на нові правдиві шляхи — до волі, нового життя... Іо. 3-ий.

За це справжня соціалістична Радянська влада ніколи не заявляла і не заявить, що російський пролетаріят хоче панувати над українським або російським. Так-же само, як ніхто ще не чув, щоб Радянська російська влада твердила, що неросійські народности мусять знати російську мову! Пушкіна і Толстого, інакше загинуть. Такого куріозу, такого шовіністичного нахабства в соціалістичній радянській спілці републик нема і не може бути. Бо вона Соціалістична і поневолювати трудові маси інших національностей не може і не буде. В українських школах по селах, навіть не вчать російської мови дітей, а по містах, вона надобязкова. Хто хоче вчити її, той окремо оплачує собі години і вчителя. Розуміється, ніхто не є ворогом знання чужих мов, але тут іде діло про насильство, про примус, яким рудковидася і руководиться вся російська реакція, буржуазія і дрібна буржуазія — супроти неросійських національностей, а українська так-же само проти українських народностей на Україні.

(Кінець буде.)

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

- 1. вересня 1906 р. утворення військово-полєвих судів.
- 1. вересня 1918 р. наказ Наркомвуділа взяти заложників з буржуазії та завести червоний терор.
- 2. вересня 1867 р. другий конгрес І. Інтернаціоналу в Лозані.
- 2. вересня 1872 р. п'ятий конгрес І. Інтернаціоналу в Гаїді.
- 2. вересня 1905 р. покарано смертю Гершковича за збройний опір при арешті.
- 2. вересня 1918 р. викриття змови, організованої годвою англійської місії в Росії Лакартом. Трує в англійській амбасаді.

СПРАВИ РОБІТНИЧОЇ ДІТЧОЇ ШКОЛИ В МАНІТОВІ.

Шкільний рік 1922—23 в Руб. Діт. Школі при Відділі Стот. У.Р.Д. в Манітові кінчиться в суботу 25. ц. м., а новий почнеться в понеділок, 3. вересня. В останній тиждні цього місяця, значить 27., 28., 29 і 30. серпня відбудуться вписи нових дітей до першої і до висших клас. Родичі, що бажають вписати дитину до У.Р.Д. школи, повинні припрорувати її в одні з означених днів в часі від 5—7 год. до полудни до Укр. Руб. Дому. В п'ятницю, 31. серпня о год. 8-й ввечером, відбудуться мітинг родичів усіх шкільних дітей. Кожний батько або мати повинні взяти участь у мітингу, бо тов. учитель здасть обширне шкільне справоздання і то про все, що лише могло-б зацікавити родичів.

Шкільні діти можуть бути присутні на мітингу.

Осібних запрошень на згаданий мітинг не висилається.

НОВА КНИЖКА!

Вже вийшла з друку і продається дуже потрібна для кожного робітника книга Карла Маркса п. н.:

НАЙМАНА ПРАЦЯ І КАПІТАЛ.

Переклад з нового німецького видання під редакцією В. Сімовича. Обнімає 74 сторінки друк меншого формату і коштує лише 20 центів. Замовлення і гроші посилайте на адресу: Ukrainian Labor News, Cor. Pritchard & McGregor, Winnipeg, Man.

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДЯХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібного друку в самих питаннях і відповідях. Неодін робітник, що читав вже матеріали про політичну економію з інших книг і не міг все зрозуміти, має тепер спромгу вквірати незрозуміле, бо в цій книжці є 300 ринків питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ. Замовлення і гроші посилайте на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS, COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS., WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.

НОВА КНИЖКА! -- НОВА КНИЖКА!

Що тільки появилася з друку і продається дуже цінна книжка для кожного робітника і робітничі п. н.

КАРЛ МАРКС ПОГО ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ.

Написав Ю. Стеклов.

Книжка вийшла накладом "Космоса" в Берліні, під редакцією Е. Касненка. Надрукована в малім вигіднім форматі, на книжковій папері і обнімає 110 сторін друк. Поділена на такі розділи: 1. Роки підготовки. — 2. Вироблення нового світогляду. — 3. Революція 1848—49 року. — 4. Період реакції. — 5. Інтернаціонал. — 6. Сприняття соціалістичному рухові в пролетарських країнах. — 7. Дешо про особисте Марксове життя. — 8. Значіння Маркса в науці.

Ціна тільки 25 центів. Замовлення посилайте на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard & McGregor Sta. — — Winnipeg, Man.